

مطبوعات اسلامی مسجد ایرانیان! مستله «عاریان»

مطبوعات اسلامی

در شماره پیش گفتیم که در ترکیه، در چند سال اخیر دهها کتاب اسلامی از عربی و انگلیسی بزبان ترکی ترجمه و چاپ شده و با استقبال شدید مردم و نسل جوان روبرو شده است، در اینجا بی‌مناسبت نیست باین نکته نیز اشاره کنیم که در ترکیه امروز، بموازات کوششهای اسلامی رسمی، از طرف گروههای ملی و اسلامی غیر رسمی نیز فعالیتهای وسیعی در راه نشر اسلام بعمل می‌آید و کثرت تعداد مطبوعات اسلامی، خود میتواند نشان دهنده عظمت جنبش اسلامی جدید ترکیه باشد.

مطبوعات اسلامی ترکیه در مقیاس بسیار وسیع و بقیمت بسیار مناسبی - بعلت کمکهای مردم و چاپ آگهی - در اختیار عموم قرار می‌گیرد، مثلاً روزنامه مستقل و اسلامی «بوگون»

(۱) : این روزنامه مضاحبه دیگری از نویسندگان و وحدت مسلمانان و مبارزه مشترک بر ضد دشمنان مارکدار اسلام، در صفحه اول خود منتشر ساخت و بنا باظهار صاحب امتیاز آن، آقای «صالح اوزجان» پس از جمع آوری قرض الحسنه‌ای از هزار نفر و از هر کدام هزار لیره ترکیه، بزودی روزنامه اتحاد هم بطور روزانه منتشر خواهد شد.

گرد که متأسفانه فرصت کوتاه ما، اجازه نداد که
از آنها آگاه شویم .

مسجد ایرانیان

از دهها سال پیش ، هزاران نفر از ایرانیان
مسلمان ، بقصد تجارت بکشور ترکیه رفته
و در همانجا مقیم شده اند . قسمت اعظم این عده که
سابقاً بالغ بر پنج هزار نفر میشدند ، در
استانبول Istanbul اقامت داشتند و برای بر-
پاداشتن مراسم مذهبی خود ، مسجدی در استانبول
ساخته اند که هم اکنون هم به «مسجد ایرانیان»
معروف است .

از چند سال پیش باینطرف ، امامت و امور
دیگر مذهبی ایرانیان مقیم استانبول ، توسط
یکی از دانشمندان حوزه علمیه قم - آقای احمد
صابری همدانی - اداره میشود . ایشان علاوه
بر امور مذهبی ، کوششهای قابل تقدیری در
تماس با علمای اهل سنت ، برای آشنائی آنان با
تشیع ، بعمل آورده و سعی دارد که گروه بزرگ
علویهای ترکیه هم با تعالیم صحیح اسلامی آشنا
شوند .

در اثر کوششهایی که شده ، در چند سال
اخیر تعمیرات لازم در این مسجد بعمل آمده و
کتابخانه آن تا حدود قابل توجهی ، تکمیل شده
است ، ولی این کتابخانه که «کتابخانه اهل بیت»
نام گرفته و در طبقه دوم مسجد قرار دارد ، نیازمند
توجه و همت اهل خیر است تا از نظر کیفیت و
کمیت کتاب ، وضع بهتر و آبرومند تری پیدا

و از طرف علویان ترکیه ، که میگفتند تعداد آنان
بالغ بر ۱۲ میلیون نفر در سراسر کشور میگردد
و حزبی بنام « اتحاد » (بیرک پارتی سی)
تشکیل داده اند ، هفته نامه ای بنام « اهل بیت
یولو » Ehl-i Beyt Yolu (راه اهل بیت) منتشر
میشد و پس از توقیف آن ، اکنون روز نامه
« اهل بیت یونو » Ehl-i beyt uonu را
منتشر میسازند .

روز نامه دیگری هرپانزده روز یکبار بنام
« اهی نور » İlahi Nur (نور خدا) در آنکارا
چاپ میشود .

گذشته از روزنامه های یومیه و هفتگی و
دو هفتگی اسلامی ، ماهنامه های اسلامی زیادی نیز
در ترکیه ، در تیراژ بسیار وسیعی ، همه ماهه چاپ
و منتشر میگردد که از آن جمله است مجله های
ماهانه : « هلال » Hilâl و « حق سس » Hak ses
(صدای حق) و « سونمز » Sonmez (خاموش
نمیشود) و « اسلام مدنیتی » İslam medeniyeti
(تمدن اسلام) و « حرکت » Hareket (نهضت)
و « اگو » İslamin ilk Emri Oku (نخستین
امر اسلام : بخوان) و همچنین نشریه سه ماهه و
تئوریک و علمی « اسلام دوشونجه سی » İslam
Dusuncesi (ارزیابی اسلام) .

اینها نمونه ای از مجلاتی بود که ما توانستیم در
مدت اقامت کوتاه خود در ترکیه ، آنها را بدست
آوریم و بیشک مطبوعات و مجلات اسلامی دیگری
نیز در کشور برادر ما ترکیه ، چاپ و منتشر می-

باید بکوششهای دامنه دار تری دست بزنیم ،
و با توجه به شرایط موجود در ترکیه ، نسبت به
علویان ، باید مسجد ایرانیان را بشکل يك
مرکز بزرگ اسلامی در آوریم تا علاوه بر ارشاد
شیعیان ، علویان را نیز با تعلیمات اسلام آشنا
سازیم . خوشبختانه این هدف اخیراً شروع
شده و در ماه رمضان گذشته هم طبق دعوت چاپی
ورسمی ، گروه زیادی از علویان در این مسجد
شرکت کرده اند و ما امیدواریم که با تقویت همه
جانبه این مرکز ، هر چه بیشتر بوظیفه خود
عمل کرده باشیم .

مسئله «علویان»

با اینکه بحث در باره علویان نیازمند
مقالات مفصل و مشروحی است و این امر فعلاً از
موضوع ما خارج است ، ولی بطور خلاصه باید
گفت که علویان چه در ترکیه و چه در سوریه
و لبنان و غیره ، خود را شیعه و پیرو اهل بیت
معرفی میکنند .

علویان ترکیه که متجاوز از ۱۴ میلیون نفر
هستند (۲) در روزنامه رسمی خود ، خودشان
را پیرو اهل بیت مینامند (۳) چنانکه رهبران
گروههای علوی در کشورهای عربی و غیره هم
خود را شیعه اثنی عشری مینامند . مثلاً محمد امین
خالص طویل «در کتاب مفصل خود و عبدالرحمن

کند (۱) .
در چند سال گذشته چند نشریه در معرفی
تشیع ، بزبان ترکی چاپ و در ترکیه منتشر شده
است که از آن جمله است : Ca' f eri mezhebi
ve Esslari (ترجمه اصل الشیعه مرحوم
کاشف الغطاء) و : اسلامدا بیوک حادته ، Islamda
Buyuk Hedisa (حادته بزرگ در اسلام)
راجع بنهضت امام حسین (ع) و : « اسلامدا
اشک یول ، اهل بیت یولو » - Islamda Isli
yol Ehl-i- Beyt yolu (راه روشن در اسلام :
راه اهل بیت) و « اسلام سسی » ، Islamin sesi
(صدای اسلام) و « دینین اساسلری » - Dinin
Esaslari (اصول دین) و « دینی عمل لر »
Dini Ameller (اعمال دینی - راجع به نماز) .
علاوه بر اینها ، نشریه فوق العاده مکتب اسلام
در باره شیعه : « مذهبی زنده و تعلیماتی عالی »
نیز به ترکی ترجمه شده و تحت عنوان : « زنده
بر مذهب و اوستون تعلیمات » :

Zinde Bir Mezhep ve ustun talimat

در جرائد ترکیه چاپ و منتشر گردیده است .

البته این اقدامات برای معرفی کامل تشیع
کافی نیست و اگر بخواهیم بطور جدی به ارشاد
شیعیان مقیم ترکیه بپردازیم و ۱۲ میلیون علوی
ترکیه را با معارف اسلام و تشیع آشنا سازیم ،

(۱) : آدرس مسجد و کتابخانه آن برای علاقمندان در اینجا درج میشود و بی شک کسانی

که بتوانند ، از ارسال کتاب باین کتابخانه خودداری نخواهند نمود :

Ehlibyt kutuphanesi. Iranlilar camisi

beyazit Mercan Yokusu Buyuk Valide Han . Istanbul

(۲) روزنامه Ehl-i Beyt onu شماره ۱ سال ۱ صفحه اول ، چاپ استانبول ۱۹۶۸ م

(۳) : روزنامه « » ، شماره ۱ ، ۲ ، ۳ ، ۴ ، ۵ ، ۶ ، ۷ ، ۸ ، ۹ ، ۱۰ ، ۱۱ ، ۱۲

حقوق مشروع وقانونی ۱۲ میلیون علوی در ترکیه هستند .

در اینجا آنچه که برای ما قابل توجه است این نکته است که متأسفانه گروه بسیاری از افراد علوی ، که خود را رسماً شیعه جعفری هم مینامند از نقطه نظر اعمال و مراسم مذهبی ، مطابق دیگر برادران خود رفتار نمی کنند و گاهی به پاره ای از فرائض هم بی اعتنا هستند ، البته ما در اینجا قصد پی جوئی و بررسی این وضع ، از دید جامعه شناسی و تاریخی و مذهبی نداریم ، بلکه یادآور می شویم که اگر بتوانیم گروهی مبلغ ورزیده و فداکار ، در میان علویان داشته باشیم ، پیشرفت های زیادی نصیب ما خواهد شد و نه تنها برادران علوی ما از حقایق تشیع و اسلام آگاهی کامل خواهند یافت ، بلکه برادران اهل سنت ما هم ، در طرز عقیده و رفتار خود نسبت به علویها و دیگر شیعیان ، تغییر کلی و اساسی خواهند داد اگر ما نتوانیم بعلت شرایط نامساعد محلی گروهی مبلغ به میان علویان اعزام داریم بیشک (اگر بخواهیم) خواهیم توانست عده ای از جوانان علوی را به حوزه های علمیه قم و نجف دعوت کنیم و آنان را پس از تکمیل معلومات و کسب علوم اسلامی لازم ، به سرزمینهای خودشان روانه سازیم و البته در اینصورت اشکالات محلی نیز خود بخود بر طرف خواهد شد ..

خیر ، در مقدمه کتاب او ، بطور صریح و آشکار مینویسند :

... علیرغم پندار و گمان بعضی ها ، علویان دارای دین و مذهب خاصی نیستند ، بلکه همه علویان ، مسلمان و شیعه جعفری هستند و از نقطه نظر اعمال عبادی و مذهبی ، چیزی که موجب جدائی آنان با دیگر جعفریها گردد ، وجود ندارد . علویان عقیده دارند که اله و او زده همانه (مانند پیامبران) معصوم از خطا و اشتباه هستند و اعمال و اقوال آنان ، امکان ندارد که با قرآن و احادیث صحیح مخالفت داشته باشد . (۱)

علویان ، علاوه بر ترکیه در کشورهای : سوریه ، عراق ، لبنان ، مصر ، یمن ، شیخ نشینهای خلیج فارس و آمریکا - بویژه برزیل - نیز بسر می برند ولی از تعداد مجموع آنها آمار دقیق و کاملی در دست نیست (۲) .
علویان در زمان خلافت عثمانی در همه کشورهای بدست سرکوب شدند ، ولی اخیراً گروهی از آنان در حکومت سوریه پستهای مهمی را بدست آورده و نقشهای حساسی را به عهده دارند (علویان را در سوریه نصیریه هم می نامند) .

در ترکیه نیز علویان از نقطه نظر سیاسی ، کوششهای وسیعی را آغاز کرده اند که تشکیل « برلیک پارتیسی » (Birlik partisi) (حزب اتحاد) و انتشار روزنامه ارگان این حزب ، نشانه توسعه این فعالیت است جلسات دومین کنگره عمومی این حزب ، اخیراً در استانبول برگزار شد و آنها رسماً اعلام کردند که خواستار

(۱) : تاریخ العلویین ، تألیف محمد امین غالب طویل چاپ دوم ، بیروت ، صفحه

۴۸۰ و مقدمه آن صفحه ۱۰

(۲) : تاریخ العلویین صفحه ۴۶۶ - ۳۶۹